

Vergaderjaar 2008–2009

28 165

Deelnemingenbeleid Rijksoverheid

Nr. 90

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 oktober 2008

Graag informeer ik u, mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat, dat de aandeelhouders in NV Luchthaven Schiphol («Schiphol») na uitgebreid onderzoek en overleg positief hebben besloten ten aanzien van een samenwerking door Schiphol met Aéroports de Paris («AdP»). Deze samenwerking wordt ondersteund door een omkeerbare kruisparticipatie van acht procent. Dit is een belangrijke stap voor de luchthaven Schiphol om de huidige positie als mainport steviger te verankeren en de daarmee samenhangende publieke belangen beter te kunnen borgen. Bovendien is sprake van een overtuigende en financieel gezonde propositie.

Het voorzien in een internationaal netwerk van verbindingen, binnen de gestelde randvoorwaarden ten aanzien van bijvoorbeeld het milieu en veiligheid, vormt een publiek belang van Schiphol. Schiphol is zeer succesvol geweest in het realiseren van een uitgebreid bestemmingen-netwerk door het accommoderen van transfer passagiers. De goede concurrentiepositie die Schiphol heeft weten op te bouwen is belangrijk voor de economie van Nederland en het vestigingsklimaat van de Randstad. De concurrentiepositie van Schiphol is sterker dan men zou verwachten, gelet op de omvang van de thuismarkt. Echter, de beperkte thuismarkt maakt de concurrentiepositie van de luchthaven relatief kwetsbaar voor ontwikkelingen zoals de opkomst van *hubs* in het Midden-Oosten, bijvoorbeeld Dubai, en de gevolgen van de vrije trans-Atlantische markt die met het *Open Skies agreement* tussen de EU en de VS tot stand is gekomen. Continue aandacht voor de strategische positie van Schiphol om het publiek belang van internationale bereikbaarheid en het vestigingsklimaat met bijbehorende kenniseconomie te borgen, is daardoor vereist.

Air France–KLM («AF–KL») vervoert meer dan de helft van alle passagiers op Schiphol en gezamenlijk bieden zij Nederland een uitgebreid netwerk waardoor vele bestemmingen door de lucht bereikbaar zijn. AF–KL voert een *dual hub* strategie met als thuisbases Schiphol en AdP. Schiphol wil haar grootste klant graag goed bedienen. Door een samenwerking

steunen beide luchthavens de *dual hub* strategie van AF–KL. Concreet zullen Schiphol en AdP er onder andere naar streven belangrijke investeringen te optimaliseren om operationele processen ten behoeve van de klant (airlines en passagiers) te verbeteren. Voorbeelden zijn bagage afhandelingsystemen, inchecken en het ook invoeren van Privium in Parijs. AF–KL heeft zich positief uitgesproken over het voorliggende plan.

Om de voordelen te realiseren zal de samenwerking tussen Schiphol en AdP zich richten op veel verschillende onderwerpen en niveaus; van werkvloer tot directie. Ter bevordering van de samenwerking zullen bovendien twee directieleden van Schiphol plaatsnemen in de *Board of Directors* van AdP en zal de *president directeur generale* van AdP als achtste lid plaatsnemen in de raad van commissarissen van Schiphol. Bovendien zal de samenwerking aan periodieke evaluatie onderhevig zijn, waarbij zal worden nagegaan door Schiphol en AdP of verdieping en verbreding van de samenwerking of juist het omgekeerde wenselijk wordt geacht. De samenwerking is vormgegeven op voet van gelijkheid. Bij de uitwerking van de samenwerking is daarom veel aandacht besteed aan een goede balans in de voordelen die beide luchthavens halen uit de samenwerking.

De voorgenomen samenwerking moet naast het veiligstellen van het netwerk leiden tot kostenvoordelen voor Schiphol en het aantrekken van gewenste verbindingen. Verscheidene werkgroepen zullen worden opgericht die zich bijvoorbeeld zullen richten op optimalisatie van beide netwerken, zodanig dat beide mainports een sterkere concurrentiepositie in Europa weten te realiseren. Doordat twee leden van het bestuur van Schiphol aan tafel zitten bij het bestuur in Parijs, worden zij betrokken bij strategische beslissingen. Schiphol kan daar haar voordeel mee doen.

Vanwege de omvang en dynamiek van de samenwerking is gekozen voor een samenwerking die wordt ondersteund door een omkeerbare kruisparticipatie. Beide luchthavens participeren voor acht procent in elkaars aandelenkapitaal. Een kruisparticipatie geeft bovendien de vereiste zwaarte en een financiële prikkel aan de samenwerking die beide luchthavens nodig achten om de strategische waarde te kunnen realiseren. Extern onderzoek ondersteunt de wenselijkheid van een kruisparticipatie bij deze samenwerking. Schiphol doet voor de kruisparticipatie een aandelenemissie. De Staat is in deze geen verkopende noch een kopende partij. Er bestaan geen richtlijnen ten aanzien van het informeren van uw Kamer voor dergelijke situaties. Desalniettemin informeer ik uw Kamer met deze brief over de samenwerking en kruisparticipatie.

Er is geen reden om aan te nemen dat de samenwerking een negatief effect zal hebben op publieke belangen op het gebied van milieu en veiligheid. Bestaande wet- en regelgeving wordt door deze samenwerking niet beïnvloed.

De aandeelhouders behouden hun huidige bevoegdheden. Doordat AdP als nieuwe aandeelhouder toetreedt, zullen de huidige aandeelhouders pro rata verwateren. Ik heb er uitdrukkelijk zorg voor gedragen dat de Staat een ruime meerderheid behoudt in Schiphol. Zo komen mijn bevoegdheden ten aanzien van bijvoorbeeld het beloningsbeleid, benoemingen en strategie op geen enkele manier in het gedrang. Na de kruisparticipatie heeft de Staat nog steeds 69,7% in Schiphol. AdP zal met acht procent geen beslissende stem krijgen.

Op uitdrukkelijke wens van de aandeelhouders van Schiphol is de samenwerking en kruisparticipatie omkeerbaar. Bepaalde «triggers» zijn gedefinieerd op basis waarvan de luchthavens afzonderlijk kunnen besluiten de samenwerking te beëindigen en de kruisparticipatie terug te draaien.

Voorbeelden zijn bijvoorbeeld insolventie of een permanente impasse. AdP zal niet zonder toestemming van de aandeelhouders haar aandelen in Schiphol aan een andere partij mogen verkopen.

Ik zal samen met de minister van Verkeer en Waterstaat de uitwerking en resultaten van de samenwerking nauwlettend volgen. Ik heb daartoe Schiphol verzocht om ons periodiek informatie te doen toekomen over de beschreven samenwerking.

De minister van Financiën,
W. J. Bos